

Raadsvoorstel

Onderwerp Vaststelling bodemenergieplan Stadshavens Eemskanaalzone, herziene versie 2023
Steller/telnr. Charis van den Berg/ 65 64 Bijlagen 1

Registratienummer 225586 - 2023
Classificatie Openbaar Geheim Vertrouwelijk (bij gebruik van
persoonsgegevens)

Portefeuillehouder Broeksma
Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: Maand Jaar
Raad LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit het 'Bodemenergieplan Stadshavens Eemskanaalzone, herziene versie 2023' vast te stellen.

Samenvatting

Het gebruik van bodemenergiesystemen is een belangrijke pijler van ons warmtebeleid. Met een bodemenergieplan kan de gemeente regie voeren op efficiënt gebruik van de ondergrond. Bij het opstellen van het bodemenergieplan voor Stadshavens Eemskanaalzone in 2019 hebben wij, omdat dat nog niet bekend was, geen rekening gehouden met een gefaseerde aanleg van het bodemenergiesysteem voor verschillende bouwkavels. Nu de bouwplannen van het ontwikkelgebied Stadshavens concreter zijn geworden en per bouwdeel duidelijk is hoeveel bronnen nodig zijn, is het logischer om de bronnen met de bouwrichting mee te realiseren. Voorliggend bodemenergieplan is een actualisatie van het bodemenergieplan uit 2019. De afwijking op het bestaande bodemenergieplan beperkt zich daarbij enkel tot de locaties van de zoekgebieden (oost/west in plaats van noord/zuid). De gebruiksregels blijven ongewijzigd.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Bodemenergiesystemen (warmte-koude opslag (WKO)) zijn een belangrijke pijler van onze 'Warmtevisie Groningen duurzaam warm' (2012) en daarmee van het beleid voor een aardgasloze warmtevoorziening. Hiermee dragen we bij aan de realisatie van de Groninger ambitie om in 2035 CO₂-neutraal te zijn (zie de 'Routekaart Groningen CO₂ neutraal 2035', 2018). Bodemenergiesystemen maken gebruik van de bodem om warmte en/of koude op te slaan in het aanwezige grondwater. Deze warmte en/of koude wordt gebruikt voor de klimatisering van gebouwen of processen. Bodemenergiesystemen zorgen voor aanzienlijke energiebesparingen ten opzichte van conventionele verwarmings- en koelinstallaties.

Op bepaalde plekken in de gemeente verwachten we in de komende jaren een snelle toename van het aantal bodemenergiesystemen en dit achten wij ook wenselijk in het kader van de energietransitie. Bij de grootschalige toepassing van bodemenergie neemt de drukte in de ondergrond sterk toe. Voorkomen moet worden dat bij een toename van het aantal bodemenergiesystemen negatieve interferentie (negatieve interactie) tussen bodemenergiesystemen onderling of nadelige beïnvloeding van andere ondergrondse functies (zoals ondergrondse bebouwing, kabels en leidingen, archeologie, verontreiniging, grondwater, of natuurbelangen) optreedt. Om zo optimaal en duurzaam mogelijk gebruik te kunnen maken van de ondergrond is het belangrijk om als gemeente regie te kunnen voeren in deze zogenoemde interferentiegebieden. Regie zorgt ervoor dat ongewenste interferentie tussen bodemenergiesystemen onderling of met andere ondergrondse functies wordt voorkomen en dat zoveel mogelijk geïnteresseerden in het gebied gebruik kunnen maken van bodemenergie.

In 2018 is de juridische basis gelegd middels de Verordening 'Interferentiegebieden Bodemenergiesystemen gemeente Groningen 2018', waarin elf gebieden zijn aangewezen als interferentiegebieden. Tevens is toen de gewijzigde beleidsvisie bodemenergie vastgesteld. Hierin is onderzocht voor welke interferentiegebieden in de gemeente het wenselijk is om ordeningsregels van de ondergrond op te stellen. Tot nu toe zijn er ordeningsregels in de vorm van bodemenergieplannen gerealiseerd voor vier interferentiegebieden: de Binnenstad (Centrum), het Stationsgebied, De Suikerzijde deelgebied Noord en Stadshavens Eemskanaalzone. De bodemenergieplannen omvatten in brede zin de uitgangspunten voor de ondergrondse inrichting met betrekking tot bodemenergiesystemen. Ook bevatten de bodemenergieplannen specifieke gebruiksregels voor open en gesloten systemen, die stellen onder welke voorwaarden WKO-systemen kunnen worden ontworpen, gerealiseerd en geëxploiteerd. Deze bodemenergieplannen zijn vastgesteld door de raad op 16 februari 2022 ('Vaststelling bodemenergieplannen en aanpassingen interferentiegebieden').

Dit raadsvoorstel richt zich op vaststelling van een wijziging in het bodemenergieplan Stadshavens Eemskanaalzone, vastgelegd in 'Bodemenergieplan Stadshavens Eemskanaalzone, herziene versie 2023' (zie bijlage 1). Het reeds vastgestelde bodemenergieplan voor ontwikkelgebied Stadshavens Eemskanaalzone dateert uit 2019. In dit plan is destijds geen rekening gehouden met een gefaseerde aanleg van het bodemenergiesysteem voor de verschillende bouwkvavels, omdat dit toen niet bekend was.

De ruimtelijke keuzes in de uitwerking van het bodemenergieplan werden ingegeven door een afweging van verschillende factoren, zoals:

- bovengrondse inrichting van het projectgebied in samenhang met de op dat moment bekende bouwfaserings;
- de beschikbare ruimte voor bronpositionering (bij voorkeur op gemeentegrond);
- de energievraag van de bouwontwikkelingen;
- bestaande en toekomstige ondergrondse functies en belangen;
- bodemopbouw en capaciteit.

Inventarisatie van de verwachte bovengrondse energiebehoefte en de daarvoor benodigde ruimte in de ondergrond was destijds reden om de zoekgebieden voor warme en koude bronnen grofweg van noord naar zuid (verticaal) te oriënteren.

Nu de bouwplannen van het ontwikkelgebied meer concreet zijn geworden en per bouwdeel duidelijk is hoeveel bronnen nodig zijn, is het logischer om de bronnen met de bouwrichting mee te realiseren, dat wil zeggen van west naar oost (horizontaal). Voor de voortgang van de ontwikkeling van bodemenergie in Stadshavens Eemskanaalzone is het van belang dat de juridische basis, het bodemenergieplan, hierop wordt aangepast. Voorliggend bodemenergieplan is een actualisatie van het bodemenergieplan uit 2019. De afwijking op het bestaande bodemenergieplan beperkt zich daarbij enkel tot de locaties van de zoekgebieden. Bijlage 1 laat zien dat de bronnen in een gebied liggen dat oost/west (horizontaal) georiënteerd is, in plaats van noord/zuid (verticaal). De gebruiksregels blijven ongewijzigd.

De doelen, zoals in het raadsvoorstel 'Vaststelling bodemenergieplannen en aanpassingen interferentiegebieden' (2022) opgenomen als zijnde regie op de ondergrond, voorkoming van ongewenste interferentie en beschikbaar stellen van de ondergrond voor zoveel mogelijk geïnteresseerden, worden binnen Stadshavens ondanks een andere bronpositionering niet aangetast.

Kader

Wettelijk:

- Artikel 2.2b van het Besluit omgevingsrecht;

Beleid:

- 'Masterplan Groningen Energieneutraal' 2011;
- 'Warmtevisie Groningen duurzaam warm' 2012;
- 'Beleidsvisie bodemenergie Groningen' 2013;
- 'Beleidsvisie bodemenergie Groningen' (wijziging) 2018;
- 'Routekaart Groningen CO₂ neutraal 2035' 2018;
- Verordening 'Interferentiegebieden Bodemenergiesystemen gemeente Groningen' 2018;
- 'Warmtetransitieplan Groningen' 2021;
- Raadsbesluit 'Vaststelling bodemenergieplannen en aanpassingen interferentiegebieden', 2022.

Argumenten en afwegingen

Met de vaststelling van de herziene versie van het bodemenergieplan Stadshavens Eemskanaalzone zorgen wij ervoor dat de voorgeschreven zonering van de bronposities in overeenstemming is met de huidige bouwontwikkelingen in het ontwikkelgebied. Daarmee kan worden gezorgd voor een zo optimaal mogelijke benutting van de ondergrond voor bodemenergie. Ook kan zodoende worden gegarandeerd dat toekomstige partijen, die zich zullen vestigen in één van deze gebieden, gebruik kunnen maken van bodemenergie. Zonder aanpassing van het bodemenergieplan is er feitelijk geen rechtsgrond om de positie van de bronnen van het bodemenergiesysteem op de meest optimale wijze te plaatsen. Dit gaat ten koste van de snelheid van de energietransitie in de gemeente Groningen.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

De vaststelling van de voorgestelde punten zal geen direct merkbare gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving van de inwoners van de gebieden.

Financiële consequenties

Geen.

Overige consequenties

Het rechtsgevolg van de vaststelling van de bodemenergieplannen is dat potentiële nieuwe installaties dienen te passen in de gebruiksregels en de voorgeschreven zonering van bronposities zoals opgenomen in de bodemenergieplannen. Dit betekent dat binnen deze gebieden niet overal alle soorten WKO-installaties kunnen worden geplaatst, maar dat er regels gelden ten aanzien van bijvoorbeeld de grootte, de plaatsing en het type installatie.

Vervolg

n.v.t.

Lange Termijn Agenda

n.v.t.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.